

Chanukah: A Holiday of Hope Amidst Despair

1. רמב"ם הלכות מגילה וחנכה פרק ג הלכה א

בבית שני כשמלכו יון גזרו גזרות על ישראל ובטלו דתם ולא הניחו אותם לעסוק בתורה ובמצות, ופשטו ידם בממונם ובבנותיהם ונכנסו להיכל ופרצו בו פרצות וטמאו הטהרות, וצר להם לישראל מאד מפניהם ולחצום לחץ גדול עד שריחם עליהם אלהי אבותינו והושיעם מידם והצילם וגברו בני חשמונאי הכהנים הגדולים והרגום והושיעו ישראל מידם והעמידו מלך מן הכהנים וחזרה מלכות לישראל יתר על מאתים שנה עד **החורבן השני** וכשגברו ישראל על אויביהם ואבדום בחמשה ועשרים בחדש כסלו היה ונכנסו להיכל ולא מצאו שמן טהור במקדש אלא פך אחד ולא היה בו להדליק אלא יום אחד בלבד והדליקו ממנו נרות המערכה שמונה ימים עד שכתשו זיתים והוציאו שמן טהור.

Maimonides Laws of Chanukah Chapter 3

1. In [the era of] the Second Temple, the Greek kingdom issued decrees against the Jewish people, [attempting to] nullify their faith and refusing to allow them to observe the Torah and its commandments. They extended their hands against their property and their daughters; they entered the Sanctuary, wrought havoc within, and made the sacraments impure.
The Jews suffered great difficulties from them, for they oppressed them greatly until the God of our ancestors had mercy upon them, delivered them from their hand, and saved them. The sons of the Hasmoneans, the High Priests, overcame [them], slew them, and saved the Jews from their hand.
They appointed a king from the priests, and sovereignty returned to Israel for more than 200 years, until the destruction of the Second Temple.
2. When the Jews overcame their enemies and destroyed them, they entered the Sanctuary; this was on the twenty-fifth of Kislev. They could not find any pure oil in the Sanctuary, with the exception of a single cruse. It contained enough oil to burn for merely one day. They lit the arrangement of candles from it for eight days until they could crush olives and produce pure oil.

2. תלמוד בבלי מסכת שבת דף כא עמוד ב

מאי חנוכה? דתנו רבנן: בכ"ה בכסליו יומי דחנוכה תמניא אינון, דלא למספד בהון ודלא להתענות בהון. כשנכנסו יוונים להיכל טמאו כל השמנים שבהיכל, וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום, בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול, ולא היה בו אלא להדליק יום אחד, נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים. **לשנה אחרת קבעום ועשאום ימים טובים בהלל והודאה.**

Tractate Shabbat 21b

What is [the reason for] Hanukkah? For our Rabbis taught: On the twenty-fifth of Kislev [commence] the days of Hanukkah, which are eight on which a lamentation for the dead and fasting are forbidden. For when the Greeks entered the Temple, they defiled all the oils therein; and when the Hasmonean dynasty prevailed against and defeated them, they made search and found only one cruse of oil which lay with the seal of the High Priest, but which contained sufficient for one day's lighting only; yet a miracle was wrought therein and they lit [the lamp] therewith for eight days. The following year these [days] were appointed a Festival with [the recital of] Hallel and thanksgiving.

3. רמב"ן במדבר פרק ח פסוק ב

(ב) בהעלתך - למה נסמכה פרשת מנורה לחנכת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה דעתו שלא היה עמהם בחנוכה לא הוא ולא שכטו, אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות בקר וערב, לשון רש"י ממדרש אגדה:

ולא נתברר לי למה נחמו בהדלקת הנרות, ולא נחמו בקטורת בקר וערב ששבחו בו הכתוב (דברים לג י) ישימו קטורה באפך, ובכל הקרבנות, ובמנחת חביתין, ובעבודת יום הכפורים שאינה כשרה אלא בו, ונכנס לפני ולפנים, ושהוא קדוש ה' עומד בהיכלו לשרתו ולברך בשמו, ושכטו כלו משרתי אלהינו. ועוד מה טעם לחלישות הדעת הזו, והלא קרבנו גדול משל נשיאים, שהקריב בימים ההם קרבנות הרבה כל ימי המלואים. ואם תאמר שהיו חובה ונצטוה בהם, וחלשה דעתו על שלא הקריב נדבה כמוהם לחנכת המזבח, גם הדלקת הנרות שנחמו בה חובה ונצטוה עליה. אבל ענין ההגדה הזו לדרוש רמז מן הפרשה על חנכה של נרות שהיתה בבית שני על ידי אהרן ובניו. רצוני לומר חשמונאי כהן גדול ובניו ובלשון הזה מצאתיה במגלת סתרים לרבינו נסים שהזכיר האגדה הזו ואמר, ראיתי במדרש כיון שהקריבו שנים עשר שבטים ולא הקריב שכט לוי וכו', אמר לו הקב"ה למשה דבר אל אהרן ואמרת אליו, יש חנכה אחרת שיש בה הדלקת הנרות ואני עושה בה לישראל על ידי בניך נסים ותשועה וחנכה שקרויה על שמם, והיא חנכת בני חשמונאי, ולפיכך הסמיך פרשה זו לפרשת חנכת המזבח עכ"ל:

וראיתי עוד בילמדנו (תנחומא בהעלותך ה) וכן במדרש רבה (טו ו), אמר לו הקב"ה למשה, לך אמור לאהרן אל תתירא, לגדולה מזאת אתה מוכן, והקרבנות כל זמן שבית המקדש קיים הן נוהגין. אבל הנרות לעולם אל מול פני המנורה יאירו - וכל הברכות שנחתו לך לברך את בני אינן בטלין לעולם. והנה דבר ידוע שכשאין בית המקדש קיים והקרבנות בטלין מפני חורבנו אף הנרות בטלות, אבל לא רמזו אלא לנרות חנכת חשמונאי שהיא נוהגת אף לאחר חורבן בגלותנו. וכן ברכת כהנים הסמוכה לחנכת הנשיאים נוהגת לעולם, דרשו סמוכין לחנכת הנשיאים מלפניה ומלאחריה בכבודו של אהרן שלא נמנה עמהם:

Nachmanides Commentary on the Torah Numbers 8:2

2. WHEN THOU LIGHTEST THE LAMPS. "Why does the section dealing with the candelabrum follow [the section which tells of] the dedication-offerings of the princes? The reason is that when Aaron saw the dedication-offerings of the princes, he became disheartened because neither he nor his tribe participated with them in the dedication; whereupon the Holy One, blessed be He, said to him: 'By thy life! Thy contribution is [of] greater [significance] than theirs, for thou wilt kindle and trim the lamps every morning and evening.' This is Rashi's language, from a Midrash Agadah. But it is not clear to me why G-d consoled Aaron [by reminding him of his function] in lighting the lamps...

I have found this explanation in the following text of Megillath Setharim of Rabbeinu Nissim, who mentions this tradition, saying: "I have seen in the Midrash: When [the princes of] the twelve tribes brought the dedication-offerings and the tribe of Levi did not etc., the Holy One, blessed be He, said to Moses, Speak unto Aaron, and say unto him: When thou lightest the lamps. There is another Dedication in which there will be lighting of the lamps, when I will perform through your sons miracles and salvation for Israel, and a Dedication which will be called by their name, namely, 'the Chanukah of the sons of the Hasmonean.' Therefore He put this section [dealing with the lighting of the lamps] next to the section concerning the dedication of the altar

And I have further seen in the Midrash Rabbah [the following text]: "The Holy One, blessed be He, said to Moses: Go and tell Aaron--'Fear not! You are designated for something of greater importance than this. The offerings are brought only as long as the Sanctuary is in existence, but the lamps will give light in front of the candelabrum forever; and all the blessings that I have given you with which to bless My children will never come to an end.' " Now it is an obvious fact that when the Sanctuary is not in existence and the offerings are not brought because of its destruction, the lighting of the lamps [of the candelabrum in the Sanctuary] also ceases [so what does the Midrash mean in saying that G-d promised Aaron that the lighting of the lamps would never stop]!

4. Rabbi Zerachya Halevy, the Baal Hamaor

המאור הקטן

למִד אִמֹר לְהַשְׁתַּחֲשֵׁחַ לְאוֹרָהּ שֶׁל נֵר הַנּוֹכַח כֹּל תַּשְׁמִישׁ בְּשִׁמְעַת אַמִּי תַשְׁמִישׁ דְּמִצְוָה וְתַשְׁמִישׁ קְדוּשָׁה מִשּׁוֹם דְּקִסְבֵּר כִּיּוֹן שְׁהֵם זָכַר לְנִרוֹת וְלִשְׁמֹן שֶׁל הֵיכַל אֲמִירוֹת הֵן כִּהְנֵאָה כֹּל עֵינֶיךָ אֲפִילוֹ לִקְרֹא בְּסֵפֶר וְאַמִּי לְסַעֲדָתָהּ שֶׁבַת וְלִסְעוּדָתָהּ מִצְוָה וְלִמִּד אִמֹר לְהַרְצוֹת מַעוֹת כִּגְנֵד נֵר שֶׁל הַנּוֹכַח דּוֹקָא הַרְצָאָתָהּ

5. Prayer recited upon lighting the Chanukah Candles

הַנְּרוֹת הַלְּלוּ אֲנַחְנוּ מִדְּלִיקוֹן עַל הַנְּסִים וְעַל הַנִּפְלְאוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַמְּלַחְמוֹת, שְׁעָשִׂיתָ לְאַבוֹתֵינוּ בְּיָמֵים הָהֵם בְּזְמַן הַזֶּה, עַל יְדֵי פְּהִינְךָ הַקְּדוֹשִׁים וְכָל שְׂמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה, הַנְּרוֹת הַלְּלוּ קִדְשׁ הֵם. וְאַיִן לָנוּ רְשׁוּת לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם, אֲלָא לְרְאוּתָם בְּלִבְךָ, בְּדֵי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל, עַל נְסִיךָ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְעַל יְשׁוּעָתְךָ.

These lights we kindle upon the miracles, the wonders, the salvations, and the battles which you performed for our forefathers in those days at this season through Your holy priests. During all eight days of Chanukah these lights are sacred, and we are not permitted to make ordinary use of them, but to look at them in order to express thanks and praise to Your great Name for Your miracles, Your wonders and Your salvations.

6a רמב"ם הלכות ברכות פרק יא הלכה טו 15 Halacha Ch.11 Maimonides Laws of Blessings

אבל נטילת ידים ושחיטה הואיל ובדברי הרשות הן אפילו שחט לעצמו מברך על השחיטה ועל כסוי הדם ועל נטילת ידים, וכך הוא מברך על ביעור חמץ בין שבדק לעצמו בין שבדק לאחרים שמשעה שגמר בלבו לבטל נעשית מצות הביעור קודם שיבדוק כמו שיתבאר במקומו.

6b רמב"ם הלכות ברכות פרק יא Addendum of the Raabad on Maimonides

כתב הראב"ד ז"ל קשה לי על מקרא מגילה ואם יאמר כל מצוה שהיא מדבריהם אומר על שהיא כעין רשות קשיא לי נר חנוכה ואולי מפני שאין לה קצבה שמהדרין מוסיפין וכן המהדרין מן המהדרין יותר, א"נ מפני שזו הברכה הוקבעה על הנרות שבמקדש שהן של תורה לפיכך עשאוהו כשל תורה

The Raabad asks why is the blessing for the megilah written with an "a". Perhaps because Rabbinic commandments are more like *reshut*. But then there is still a question from lighting Chanukah candles which is with a "L" *hadlik*. ... perhaps we can answer that since this blessing is based on the lights in the temple therefore they made the (Chanukah lights) like that of the Torah .

7. רמב"ם הלכות מגילה וחנוכה פרק ג Ch.3 Maimonides Laws of Megilah and Chanukah

הלכה ג

ומפני זה התקינו חכמים שבאותו הדור שיהיו שמונת הימים האלו שתחלתן מליל חמשה ועשרים בכסלו ימי שמחה והלל ומדליקין בהן הנרות בערב על פתחי הבתים בכל לילה ולילה משמונת הלילות להראות ולגלות הנס, וימים אלו הן הנקראין חנוכה והן אסורין בהספד ותענית כימי הפורים, והדלקת הנרות בהן מצוה מדברי סופרים כקריאת המגילה.

3. And because of all these events the Sages of that generation ordained that these eight days, which began from the twenty-fifth of Kislev, should be commemorated to be days of happiness and praise [of God]. Candles should be lit in the evening at the entrance to the houses on each and every one of these eight nights to publicize and reveal the miracle.